

Бюлетин на Центъра на промишлеността на Република България в Москва

Август 2026/брой 08

СЪДЪРЖАНИЕ

ИНФОРМАЦИОННИ МАТЕРИАЛИ:

РУСКИЯТ И СВЕТОВНИЯТ СЕЛСКОСТОПАНСКИ СЕКТОР В НОВИТЕ УСЛОВИЯ;

МАРКЕТИНГОВИ ПРОУЧВАНИЯ:

ПРОИЗВОДСТВОТО НА ЕТЕРИЧНИ МАСЛА В РУСИЯ, МАРТ 2026 Г.;

ЗАБЕЛЕЖИТЕЛНОСТИ И УНИКАЛНИ ОБЕКТИ В РУСИЯ:

12 МЕСТА, КЪДЕТО ЩЕ ВИДИТЕ РАЗНООБРАЗИЕТО НА РУСИЯ;

ПРОВЕДЕНИ МЕЖДУНАРОДНИ ИЗЛОЖЕНИЯ И ФОРУМИ В РФ ПРЕЗ М. АВГУСТ 2026 Г.

ДАТА	НАЗВАНИЕ, КРАТКО ОПИСАНИЕ
18.08. 21.08.2026	ComAutoTrans 2026 Международно изложение и тест драйв на търговски превозни средства.
18.08. 21.08.2026	ИнтерАвтоМеханика 2026 Международно изложение на автомобилната индустрия.
18.08. 21.08.2026	АвтобусЭкспо 2026 Международен автобусен салон.
27.08. 28.08.2026	IPSA 2026 Международно изложение за рекламни продукти, стоки, рекламно оборудване и технологии

ИНФОРМАЦИОННИ МАТЕРИАЛИ

РУСКИЯТ И СВЕТОВНИЯТ СЕЛСКОСТОПАНСКИ СЕКТОР В НОВИТЕ УСЛОВИЯ

Глава 1. Макроикономика, климат и технологии: конфигурация на новия селскостопански ландшафт.

1.1. Тенденции в производството и геополитизация на търговските потоци.

Според базовата прогноза на ОИСР и ФАО до 2035 г., световното селскостопанско производство ще се увеличи с 13%. Ключовата разлика от предишните цикли се крие в източника на растеж: увеличението ще се дължи на интензификация, а не на екстензивно разширяване на обработваемата земя. Площта, заета със зърнени култури, ще се увеличава с 0,1% годишно, докато се очаква добивите да нарастват с 0,9% годишно, достигайки брутна реколта от 3,22 милиарда тона до 2035 г.

Географията на производството се измества към развиващите се страни. Азиатско-тихоокеанският регион ще представлява 58% от допълнителния световен обем по стойност, като 26% от това увеличение ще дойде само от Индия (поради разширяването на млечното ѝ стадо). Делът на Субсахарска Африка в световното производство ще достигне 16%.

От страна на търсенето се наблюдава диверсификация на храненето в страните с развиващи се пазари. Югоизточна Азия ще представлява 39% от увеличението на световното потребление на храни. Структурата на потреблението на зърно се трансформира: до 2035 г. 40% от реколтата ще се използва за храна, а 34% за фураж за добитък. Търсенето на биогорива ще се увеличава с 1,4% годишно, докато ръстът в развитите страни се забавя поради електрификацията на транспорта.

Икономическата логика на ценообразуването отстъпва място на геополитическите съображения. Световната търговия със селскостопански стоки се е изместила от модел на баланс между търсенето и предлагането към тарифни войни и протекционизъм. Правителствата на Съединените щати, Бразилия, Индонезия и Русия стартираха мащабни програми за субсидиране, притъпявайки реакцията на фермерите към ценови сигнали и поддържайки световните цени на зърното под нивото на равновесие.

Концентрацията на критични ресурси е достигнала пределни нива. Данните на USDA показват, че седем държави контролират 84% от световния износ на пшеница, докато шест държави представляват 92% от доставките на царевица. Резервите също са локализирани: Китай и Индия държат по-голямата част от световните запаси от ориз. Уязвимостта на логистиката се демонстрира от ситуацията около Ормузкия проток, през който преминават една трета от морските доставки на торове. Прекъсванията по този маршрут в началото на 2026 г. доведоха до 20-25% намаление на световната търговия с торове и предизвикаха каскадно увеличение на разходите за следващия цикъл на засаждане.

1.2. Климатични шокове и регулаторен протекционизъм.

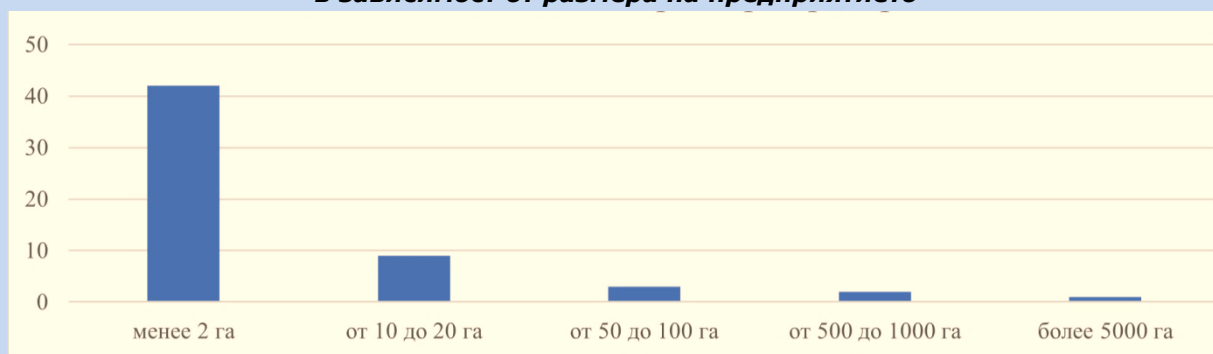
Климатичните фактори влияят върху производствените разходи по два канала: преки загуби от екстремни метеорологични явления и разходи за адаптиране към екологичните разпоредби.

Изследвания на Френската банка показват, че еднократните шокове върху екосистемните услуги (нарушения на опрашването, недостиг на вода) могат да увеличат инфлацията на храните с повече от 2 процентни пункта за една до две години. Хроничната деградация на почвата и изчерпването на подземните води, особено в ключови селскостопански региони на Индия и Съединените щати, обективно намаляват потенциала за растеж на добивите.

В същото време се оформя регулаторна рамка, която използва екологичната програма като инструмент за търговски протекционизъм. Европейският съюз прилага EUDR (забрана за внос на продукти, свързани с обезлесяването) и Механизма за трансгранично управление на въглеродните емисии (CBAM). За износителите от страните от Глобалния юг и БРИКС, внедряването на цифрови системи за проследяване, за да се съобразят с изискванията на EUDR, създава непрофилни капиталови разходи. Първоначалните инвестиции във внедряването на блокчейн решения за ферми до 2 хектара могат да надхвърлят 42% от годишните им приходи.

Опитите за намаляване на въглеродния отпечатък чрез административни средства се сблъскват с физически ограничения. Стратегията на ЕС „От фермата до трапезата“, която предвижда 50% намаление на употребата на пестициди и 20% намаление на употребата на торове, моделирането на Френската банка за Франция се оценява като намаление на БВП с 0,2%, като вътрешните цени на селскостопанските продукти ще се повишат с 12%. Междувременно глобалните емисии на парникови газове в селскостопанския сектор ще продължат да нарастват: прогнозата на ОИСР-ФАО предвижда увеличение от 6,5% до 2035 г., като 77% животновъдството ще осигури растеж, а синтезът на азотни торове - 23%. ESG трансформацията в сегашния си вид води не до намаляване, а до преразпределение на разходите по веригата на стойността.

Делът на разходите в % от приходите, спазвайки регламентите на ЕС EUDR, в зависимост от размера на предприятието

1.3. Технологичен фактор: бариери за навлизане и дигитално разделение.

Световният пазар на селскостопански технологии (Agriculture 4.0) се оценява на 170,5 милиарда долара до 2033 г., като се очаква сегментът на точното земеделие да достигне 17,8 милиарда долара при годишен темп на ръст от 11,5%. Внедряването на изкуствен интелект, мултиспектрален анализ и автономно оборудване увеличава оперативната ефективност на големите ферми с 15–20%. Тази технологична трансформация обаче генерира нови системни рискове:

- **Дигитално разделение.** Формирането на собствени екосистеми от агробизнес корпорации и ИТ гиганти създава модел на „технологична блокировка“. Абонаментните услуги и съхранението на облачни данни са икономически недостъпни за 80% от дребните фермери в Азия и Африка, което затвърждава разликата в производителността;
- **Несъвместимост на алгоритмите.** Западните модели на изкуствен интелект, обучени върху северноамерикански и европейски набори от данни, демонстрират ниска точност в Глобалния юг. Тестове на модели с отворен код за анализ на агроценози в Индия показват, че до 50% от обектите (дървета, граници на полетата) се пропускат поради разлики в спектралните характеристики на местната растителност, което изисква скъпоструващо ръчно коригиране на данните;
- **Енергоемки изчисления.** Обучението и работата с агрономически модели с изкуствен интелект изискват значителни количества електроенергия. Предвид недостига на енергия в няколко развиващи се страни, експлоатацията на центрове за данни за прецизно земеделие се конкурира за ресурси с основната инфраструктура;
- **Заплахи за киберсигурността.** Зависимостта от чуждестранни облачни платформи прави националните селскостопански сектори уязвими към свързано със санкциите прекъсване на връзката с телеметрията и системите за управление на автопарка.

Развитието на биотехнологиите (особено CRISPR редактирането на генома) е ограничено от фрагментацията на правната рамка. Липсата на унифицирани стандарти за регистриране на генетично модифицирани сортове в САЩ, ЕС и Китай блокира световната търговия със семена и създава бариери пред трансфера на технологии.

Въздействието на екзогенните шокове върху световните селскостопански пазари

Фактор на въздействие	Посока на ефекта	Количествена оценка / Последствия
Геополитически бариери	Повишена ценова волатилност	7 държави контролират 84% от износа на пшеница; регионалните премии за соя и царевица се различават.
Блокада на логистични центрове	Покачващи се цени на ресурсите	Нарушения в Ормузкия проток: 20-25% намаление на търговията с торове, забавен шок в добивите.
Регулаторика ЕС (EUDR, CBAM)	Ръст CAPEX на експортърите	Разходи за проследяване за малки ферми >42% от годишните приходи; риск от напускане на първокласни пазари.
Климатически аномалии	Инфлационен натиск	Шоковете в екосистемните услуги се натрупват с +2 процентни пункта към инфлацията на храните за 12 месеца.
Технологически протекционизъм	Запазване на неравенството	Достъпът до анализи с изкуствен интелект имат предимно стопанства със земя над 5000 хектара; има разлика в маргиналността.

Резюме.

Настоящата конфигурация на глобалния селскостопански сектор се определя от три фактора: свързана с климата деградация на ресурсната база, геополитическа фрагментация на пазарите и технологичен протекционизъм. Преходът към регионални хранителни системи е съпроводен с нарастващи производствени разходи, които влияят на крайните цени. Технологиите за прецизно земеделие и ESG стандартите действат не толкова като двигатели на ефективността, колкото като филтри, откъсвайки малките производители и държавите, на които им липсва капитал за адаптиране на инфраструктурата, от световната търговия. Основният макроикономически резултат от настоящите процеси е покачването на цените на храните и формирането на затворени технологични системи.

Глава 2. Стратегии на ключовите играчи: национални модели за адаптация и протекционизъм.

Фрагментацията на световните пазари принуждава водещите селскостопански сили да изоставят принципите на чисто икономическа ефективност в полза на концепциите за национален суверенитет и устойчивост на външни шокове. Анализът на стратегиите на Китай, Индия, Съединените щати, Европейския съюз, Бразилия и Иран показва появата на различни вектори на развитие, където търговската политика е все по-подчинена на целите за вътрешна социална стабилност и геополитическо позициониране.

2.1. Китай: политическият императив на продоволствения суверенитет.

Китайският селскостопански модел се основава на строг ангажимент за самодостатъчност в основните култури, обусловен от историческите спомени за недостиг на храна и уязвими логистични маршрути. Въпреки недостига на обработваема земя (приблизително 0,08 хектара на глава от населението), Китай задоволява 95% от вътрешните си нужди от зърно, като събира приблизително 143 милиона тона пшеница, 285 милиона тона царевица и 145 милиона тона ориз.

За да компенсира недостига на ресурси и да поддържа добивите от култури, Пекин следва стратегия за технологично господство. Общите разходи на Китай за научноизследователска и развойна дейност през 2024 г. достигнаха 3,6 трилиона юана (приблизително 496 милиарда долара), като значителна част от тях се инвестират в селскостопански биотехнологии и редактиране на генома (CRISPR) за създаване на сортове, устойчиви на засоленост и суша. Същевременно Китай изгражда безпрецедентни стратегически резерви, концентрирайки

приблизително 60% от световните запаси от царевица и ориз в държавни складове, което дава на регулатора мощен инструмент за влияние върху световните цени.

Външноикономическата стратегия на Китай се характеризира с диверсификация на доставчиците, за да се минимизират рисковете от санкции. На фона на търговската криза с Вашингтон, делът на американската соя в китайския внос е спаднал от историческите 35-40% на 15-18%, отстъпвайки място на бразилските доставки, които представляват над 70% от пазара в сезон 2025/2026. В изпълнение е и програма за чуждестранен лизинг на земя в Африка, Латинска Америка и Централна Азия за отглеждане на фуражни култури за реимпорт.

2.2. Индия: интензификация на границата на екологичния таван.

Индийското земеделие представлява 26% от прогнозирания глобален растеж на селскостопанското производство до 2035 г., обусловен от разширяването на млечните стада и увеличените добиви на мляко. Този екстензивен растеж обаче е ограничен от сериозни ограничения на ресурсите. Интензивното напояване в ключовите селскостопански щати Пенджаб и Харяна доведе до спад на нивата на подпочвените води с 0,5–1 метър годишно, което поставя под въпрос дългосрочната устойчивост на водоемките култури като ориз и пшеница.

Правителствената система за минимални покупни цени (MSP) гарантира на фермерите пазар, но тя запазва неефективната структура на площите, блокирайки прехода към по-малко влагоемки маслодайни семена и бобови растения. Фрагментацията на земята остава структурен проблем: 85% от фермите обработват по-малко от 2 хектара, което прави невъзможно внедряването на капиталоемки технологии за прецизно земеделие. Средният доход на индийски фермер се колебае около 900–1000 долара годишно, сравним с този на най-бедните страни в Африка.

За да контролира инфлацията на вътрешните цени на храните, Ню Делхи редовно прибегва до забрани за износ (особено на бял ориз, пшеница и захар). Тези протекционистки мерки, макар и да осигуряват социална стабилност в страната, предизвикват ценови шокове на световните пазари и дестабилизируют веригите за доставки в страните вносителки в Близкия изток и Югоизточна Азия.

2.3. САЩ: технологична рента и свиващи се експортни пазари.

Американският селскостопански сектор запазва статута си на технологичен лидер, разчитайки на мащабно производство (средният размер на фермата е приблизително 180 хектара) и широкото внедряване на автономно оборудване, телеметрия и платформи с изкуствен интелект за прецизно прилагане на торове. Високата плътност на широколентовия интернет в селските райони и достъпът до нискобюджетен капитал осигуряват бърза възвръщаемост на иновациите.

В същото време индустрията е изправена пред системно свиване на експортните пазари. Загубата на китайски износ за американска соя принуждава фермерите да преосмислят сеитбообращението: площите със соя намаляват до шестгодишно дъно, докато площите с царевица се разширяват до най-високото си ниво от 30-те години на миналия век. Допълнителен натиск се оказва от вътрешни конфликти на интереси: мощно лоби на биоетанола се конкурира със сектора на животновъдството за доставки на зърно, като изкуствено поддържа високи вътрешни цени на фуражите. Климатичните аномалии, включително многогодишните засушавания в Калифорния и Средния Запад, съчетани със зависимостта от вноса на калиеви торове, създават нови рискови профили за Съединените щати, намалявайки предвидимостта на експортните доставки.

2.4. Европейски съюз: екологичен протекционизъм и стратегията „От фермата до трапезата“.

Европейският модел се развива в рамките на парадигмата на регулаторен протекционизъм, където екологичните стандарти се използват като инструмент за защита на вътрешния пазар от външна конкуренция. Стратегията „От фермата до трапезата“ предвижда 50% намаление на употребата на пестициди, 20% намаление на употребата на минерални торове и 50% намаление на употребата на антибиотици в животновъдството до 2030 г., както и

премахване на 10% от земеделската земя от обработваема земя за възстановяване на биоразнообразието.

Икономическото моделиране показва, че постигането на тези цели без революционни биотехнологични решения ще доведе до спад от 10-15% на средните добиви на култури в ЕС и повишена зависимост от внос. Това води до социално напрежение: масовите протести на фермери в Холандия, Германия, Полша и Франция принуждават Брюксел да спре най-радикалните инициативи. Външно ЕС прилага Механизма за трансгранично управление на въглеродните емисии (CBAM) и EUDR, които забраняват вноса на продукти, свързани с обезлесяването. Тези инициативи създават непрофилни разходи за износителите от Бразилия, Индонезия и африканските страни, като по този начин ефективно затварят европейския пазар за производители, които не са в състояние да финансират внедряването на блокчейн системи за проследяване.

2.5. Бразилия: широкомащабно разширяване и инфраструктурни ограничения.

Бразилия е основният бенефициент от геополитическото реструктуриране на пазарите, увеличавайки производството чрез уникална система за двойно отглеждане („сафриня“), при която царевичата се засява в едни и същи полета веднага след прибирането на реколтата от соя. През сезон 2025/2026 реколтата от соя е 177-180 милиона тона, докато производството на царевича достига 138-140 милиона тона, от които приблизително 80% идват от втората реколта. Износът на соя достига рекордните 112-116 милиона тона.

Ключовите ограничения на бразилския модел са логистиката и климатът. Ограниченият капацитет на пристанищата Сантос и Паранагуа, съчетан със сезонните метеорологични рискове и необходимостта от редовна поддръжка на терминалите, означава, че претоварването често работи под потенциалния си капацитет. Според анализатори от консултантската индустрия, ниските световни цени на зърното и логистичните забавяния се отразяват на рентабилността на пристанищата, принуждавайки износителите да търсят алтернативни маршрути. Ел Ниньо, сезонно колебание, което би могло да компенсира ползите от разширяването на обработваемите площи в южните щати, остава допълнителен фактор за натиск.

Битка за Китай: заместване на американска соя с бразилска

2.6. Иран: адаптиране към санкциите, чрез суверенитет върху семената.

Иранският случай предлага модел за оцеляване на селскостопанския сектор при тежка финансова и търговска изолация. Признавайки уязвимостта на морските доставки, Техеран се е доверил на развитието на местната селекция. Организацията за селскостопански изследвания и разширяване (ТАТ) прилага програма за производство на хибридни семена за 40 култури, фокусирайки се върху домати, краставици, рапица и царевича.

На фона на екстремния недостиг на вода в платата Дащ-е Кавир и Дащ-е Лут, националните програми субсидират прехода към капково напояване и използването на биопестициди за заместване на недостъпните вносни агрохимикали. Търговските операции се подкрепят от бартерни споразумения и паралелен внос на торове и продукти за растителна

защита през юрисдикциите на Турция и ОАЕ, както и от директни доставки от Русия и Китай.

Резюме.

Стратегиите на ключовите играчи демонстрират отхвърляне на универсалните формули за глобализация в полза на затворени или регионално фокусирани модели. Китай и Индия осигуряват продоволствена сигурност за сметка на изчерпване на природните ресурси и налагане на протекционистки бариери. Съединените щати и Бразилия се конкурират за пазарен дял в развиващите се страни в Азия, изправени пред логистични и климатични ограничения. Европейският съюз използва екологичната програма като инструмент на търговския протекционизъм, прехвърляйки разходите към външни доставчици. Взаимодействието на тези различни стратегии създава силно нестабилна среда, в която достъпът до технологии, водни ресурси и логистична инфраструктура става по-важен от действителната наличност на обработваема земя.

Глава 3. Руски агропромишлен комплекс: структурна еволюция, обрат в износа и технологични дефицити.

Функционирането на руския агропромишлен комплекс в настоящия макроикономически контекст се характеризира с парадокс: рекордните физически обеми на производство и износ са съпроводени със свиващи се маржове и нарастване на скритите структурни дисбаланси. Адаптирането към натиска на санкциите изисква от индустрията бързо да преориентира своите логистични и търговски пътища, но екстензивните методи на растеж изчерпват техния потенциал. Въпросите за технологичния суверенитет, цената на заемния капитал и ефективността на държавните субсидии стават все по-належащи.

3.1. Консолидация на капитала и асиметрия на кредитната политика.

Трансформацията на структурата на индустрията през последното десетилетие доведе до формирането на изключително големи земеделски стопанства, които академик И. Н. Буздалов класифицира като „модерни латифундии“. Разликата в производството между селскостопанските организации (СХО) и фермерските стопанства (КФХ) достигна исторически максимум.

Тази концентрация се дължи на архитектурата на държавната и финансова подкрепа. При строга парична политика и висок ключов лихвен процент на Централната банка на Руската федерация достъпът до ликвидност е ограничен предимно до системно важни играчи. Трите най-големи банки – Сбербанк (35,1%), Роселхозбанк (31,2%) и ВЕБ.РФ (10,8%) – представляват по-голямата част от кредитния портфейл на индустрията. За малките и средни предприятия разходите за обслужване на дълга надвишават средната бизнес рентабилност, което възпрепятства инвестиционната им дейност и води до маргинализация на земеделския сектор. Големият капитал, от друга страна, продължава да се консолидира и вертикално интегрира. Показателен пример е ГК „Агроэко“, която разшири поземления си банк до 133 000 хектара през 2025 г. и интегрира центрове за развъждане и генетика, както и месопреработвателна промишленост в периметъра си. Този модел осигурява устойчивост на ценови шокове, но намалява социалното разнообразие в селските райони и увеличава системните рискове от грешки в корпоративното управление.

3.2. Заместване на вноса: от показатели за обем до качествени дефицити.

От 2025 г. насам архитектурата на държавната подкрепа се основава на националния проект „Технологична подкрепа за продоволствена сигурност“. Финансирането за селскостопанския сектор и развитието на селските райони е консолидирано на над 530 милиарда рубли. Официалната статистика документира напредък: нивото на технологична независимост в агропромишления комплекс се е увеличило до 57,8%, а самодостатъчността с местни семена е достигнала 70%.

Тези агрегирани показатели крият критична зависимост от тесни, но системно важни фактори:

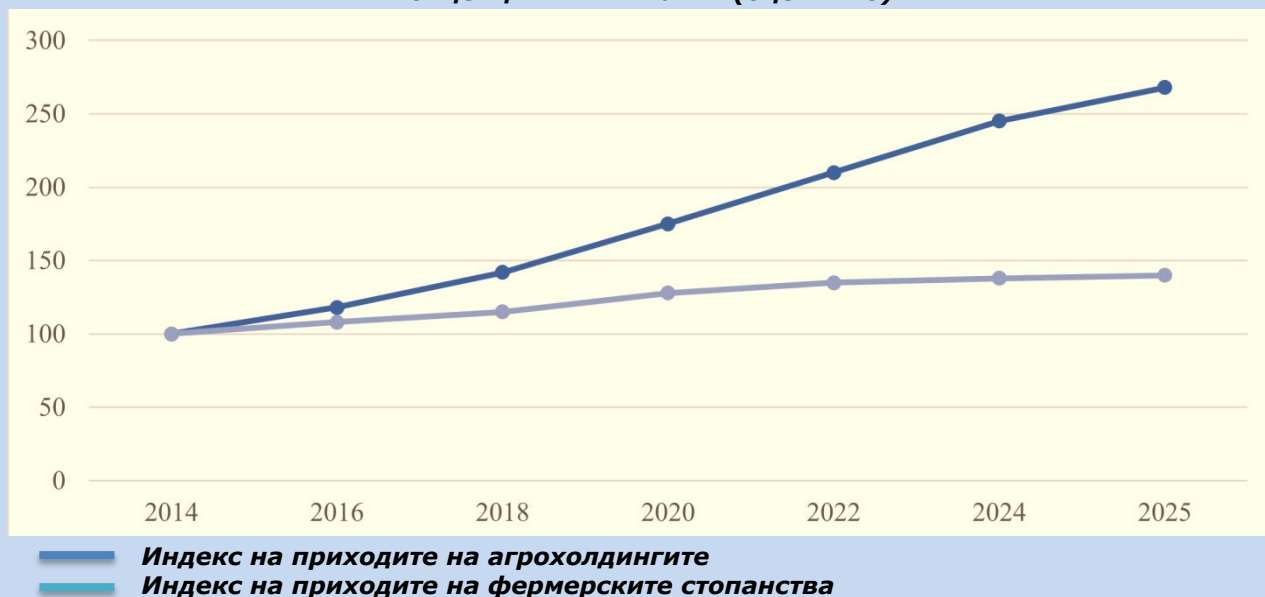
- **Семенен фонд:** вносът представлява 85-90% от сегмента на захарното цвекло и до 80% от картофите и оранжерийните зеленчуци. Експерти от индустрията изчисляват, че

преходът към местно произведени алтернативи струва на икономиката приблизително 300 милиарда рубли годишно поради разликите в добива и продаваемостта.

- **Генетика и ветеринария:** разплодният добитък за месо от пилета исторически е бил контролиран от западни центрове (Aviagen, Cobb). Принудителното кръстосване носи риск от загуба на до 20 милиарда рубли оперативна печалба за птицевъдната индустрия. Продължава недостигът на органични аминокиселини, фуражни ензими и витаминни премикси.
- **Инфраструктура за научноизследователска и развойна дейност:** стартирането на инсталации за производство на закваски, модифицирани нишестета и лимонена киселина е планирано за 2027-2028 г. В индустрията липсват фундаментални научни изследвания, способни да се конкурират с чуждестранните аналози по отношение на устойчивостта на климатичен стрес.

➤

Концепция в АПК на РФ (оценъчно)

3.3. Обрат в износа: логистични тавани и монопсония.

Геополитическият шок от 2022 г. наложи преориентация на руския селскостопански износ. До края на сезон 2024/2025 общият износ на зърно надхвърли 61 милиона тона до повече от 100 държави. Азия беше основният бенефициент: износьт за Китай се увеличи с 25% (до 5,8 милиона тона), докато структурата на доставките се диверсифицира, за да включи грах, ленено семе и соя.

Сибирският клъстер играе специална роля. Рекордната реколта от рапица (над 5,5 милиона тона) е почти изцяло абсорбирана от китайския пазар: Китай представлява приблизително 98% от износа на растително масло от Сибир. Доставките до Ирак, Египет и Нигер са възобновени и са открити нови дестинации (Боливия, Алжир).

В същото време, експортният модел се сблъсква със сериозни инфраструктурни и ценови ограничения. Транспортирането на зърно от Сибир до пристанища в Азовско-Черноморския басейн е икономически нерентабилно поради транспортните разходи, които намаляват маржовете. Според анализатори от консултантската фирма „Яков и партньори“, стивидорният бизнес се е сблъскал с двукратен спад в обемите на претоварване през първата половина на 2025 г. Ниските световни цени на зърното, високите оперативни разходи, сезонността и логистичните забавяния пречат на терминалите да работят с пълен капацитет. Близкия изток и Северна Африка (MENA) остават основната експортна дестинация, но руските търговци са принудени да предлагат отстъпки, което създава риск от попадане в „капан на обема“: развитието на физическите доставки не се изразява в адекватен растеж на приходите от чуждестранна валута.

3.4. Недостиг на инвестиции и стареене на дълготрайните активи.

Технологичната модернизация на индустрията е възпрепятствана от непосилната цена на заемния капитал. Стратегията за развитие на селското стопанство до 2030 г. прогнозира годишен темп на обновяване на парка от оборудване от 10%. Реалните данни за 2025 г. показват трикратно изоставане: темпът на обновяване на зърнокомбайните е 3,7%, а този на тракторите - 3,5%.

Недостигът на оборудване се оценява на 62 000 трактора и 34 000 зърнокомбайна. Над 57% от тракторния парк е на повече от 10 години, което води до увеличени разходи за ремонт и загуби от реколта. Спадът в продажбите на нова техника през първата половина на годината в някои сегменти надхвърля 50%. Мерките за правителствена подкрепа, включително капитализацията на Росагролизинг с 4,3 милиарда рубли и отстъпките за субсидии, не компенсират въздействието на непосилните лихвени проценти. Без достъп до дългосрочни, евтини пари, индустрията рискува да влезе в цикъл на деградация на активите, където увеличението на разходите ще изпревари инфлацията на цените на готовата продукция.

Резюме.

Руският агропромишлен комплекс е изчерпал капацитета си за екстензивен растеж, базиран на свободни ниши на вътрешния пазар и достъпна експортна логистика. Настоящият модел се характеризира с висока концентрация на капитал, структурни недостатъци в селекцията и генетиката и остаряващ парк от машини и трактори на фона на непосилни лихвени проценти. Докато експортният завой на Изток и Юг осигури физическото поддържане на пазарните дялове, той също така създаде зависимост от ограничен брой монополистични купувачи и разкри непроходимостта на логистичните коридори. По-нататъшното развитие на индустрията изисква преминаване от административно увеличаващи се брутни показатели към интензивно управление на разходите, развитие на дълбока преработка и преформатиране на механизмите за финансово субсидиране с приоритет върху дългосрочните инвестиционни кредити.

Глава 4. Анализ на сценарии до 2030 г.

4.1. Прогноза на сценариите: три пътя на развитие за руския селскостопански сектор.

По-нататъшното развитие на руския агропромишлен комплекс зависи от комбинация от макроикономически фактори (цена на капитала), климатични условия и скоростта на технологично заместване. Въз основа на стрес тестове на отрасловите показатели са определени три сценария за развитие до 2030 г.

Сценарий А: Структурна трансформация (оптимистичен);

- Условия: намаляване на основния лихвен процент на Централната банка до 7,5–8,5% до 2028 г.; успешна комерсиализация на местни развъдни центрове; разширяване на пропускателния капацитет на Източния полигон и пристанищата на Азово-Черноморския басейн; облекчаване на геополитическото напрежение на пазарите на храни.
- Показатели: брутната реколта от зърно се стабилизира на 155–160 милиона тона. Износът на зърно достига 75 милиона тона. Общият износ на селскостопански продукти надхвърля 65–70 милиарда долара в парично изражение поради промяна в структурата на портфолиото: делът на високо преработените продукти (аминокиселини, нишестета, фуражни протеини, растителни масла) се увеличава до 40–45%. Нивото на технологичен суверенитет за критични култури (захарно цвекло, слънчоглед) достига 75–80%.

Сценарий Б: инерционно развитие (базов);

- Условия: поддържане на строга парична политика (оферта от 10-12%); умерена нестабилност на световните цени; бавно заместване на вноса в сегментите на ветеринарията и сложните агрохимикали.
- Показатели: индустрията е хваната в „капан на обема“: физическите доставки на зърно се балансират в диапазона от 60-65 милиона тона, но приходите от чуждестранна валута

стагнират на 50-55 милиарда долара поради ценовите отстъпки за купувачите в Глобалния Юг. Делът на продуктите с висока добавена стойност не надвишава 30%. Делът на Русия на световния пазар се консолидира на сегашните нива без по-нататъшно разширяване.

Сценарий Б: Стагнация и свиване на маржа (песимистичен);

- Условия: дълго задържане на ключовия лихвен процент над 15%; повишена честота на климатичните аномалии (суши в Централна Русия, горещи ветрове на юг); затягане на вторичните санкции върху логистичните и финтех плащанията.
- Показатели: процентът на обновяване на оборудването пада под 3%, което води до критично износване на автопарка и загуби на реколта. Рентабилността на малкия и среден бизнес става отрицателна, което предизвиква вълна от фалити на ферми и придобиване на земя от земеделски стопанства на изгодни цени. Приходите от износ намаляват до 40–45 милиарда долара.

Резюме.

Способността на руския селскостопански сектор да избегне стагнация зависи пряко от скоростта на прехода от екстензивен модел към управление с добавена стойност. Физическите обеми на производство на зърно и маслодайни култури са изчерпали потенциала си за генериране на свръхпечалби на экспортните пазари. Бъдещата конкурентоспособност ще се определя от достъпа до достъпен инвестиционен капитал, наличието на собствени генетични решения и прагматичното внедряване на технологии, където дигитализацията служи като инструмент за контрол на разходите, а не като упражнение за брандиране. Стратегията за сливания и придобивания в приятелски настроени юрисдикции и фокусът върху дълбоката преработка стават от съществено значение за запазване на позицията в новата архитектура на световния пазар на храни.

Заключение.

Този анализ разкрива фундаментално реструктуриране на архитектурата на световния пазар на агрохранителни продукти. Глобалната система, която преди това функционираше в парадигмата на сравнително предимство и свободна търговия, премина към режим на регионализация и протекционизъм. Геополитическите ограничения, климатичната нестабилност и регулаторните бариери (EUDR, CBAM) създадоха нова ценова реалност, където производствените разходи структурно нарастват, а достъпът до премиум пазари се определя не от обема на доставките, а от спазването на технологичните и екологичните стандарти.

Стратегиите на отделните страни демонстрират отхвърляне на универсалните модели в полза на затворените цикли на продоволствена сигурност. Китай и Индия осигуряват вътрешна стабилност с цената на изчерпване на водните ресурси и ограничения за износ, които дестабилизируют световните вериги за доставки. Съединените щати и Бразилия се конкурират за свободни ниши в Азия, изправени пред логистични тавани и климатични рискове. Европейският съюз използва екологичния дневен ред като инструмент на търговския протекционизъм, прехвърляйки разходите за декарбонизация към външни доставчици. При тези условия селскостопанският сектор най-накрая загуби статута си на чисто икономически сектор, превръщайки се в елемент от националната сигурност и инструмент за геополитическо влияние.

За руския агропромишлен комплекс настоящият етап се характеризира с изчерпване на екстензивния модел на растеж. Рекордните физически обеми на производство на зърнени и маслодайни култури вече не гарантират пропорционален растеж на приходите от чуждестранна валута. Индустрията е изправена пред системни ограничения: остаряващ машинен и тракторен парк (коефициент на подмяна под 4%), критична зависимост от вносни семена и генетика, както и недостъпност на дългосрочен капитал за средните и малки предприятия. Пренасочването към експортни пазари в Азия и Африка осигури запазването на пазарния дял, но създаде зависимост от монополисти и разкри непроходимостта на логистичните коридори.

Агропромишленият комплекс е престанал да бъде просто икономически сектор. В

контекста на висока макроикономическа и климатична нестабилност, контролът върху семената, логистичната инфраструктура и технологиите за прецизно земеделие определя стратегическия суверенитет на държавата. Русия притежава ресурсния и производствен потенциал, за да укрепи позицията си в новата глобална йерархия. Реализирането на този потенциал обаче е възможно само чрез отказване от „дигиталната козметика“ в полза на системен технологичен пробив и преход към интензивен модел, където рентабилността се осигурява не от обема на хектарите, а от дълбочината на обработка, качеството на генетиката и ефективността на управлението на разходите.

<https://delprof.ru/>

МАРКЕТИНГОВИ ПРОУЧВАНИЯ НА РУСКИЯ ПАЗАР

ПРОИЗВОДСТВОТО НА ЕТЕРИЧНИ МАСЛА В РУСИЯ, МАРТ 2026 Г.

Производството на етерични масла в Русия през март 2026 г. демонстрира комбинация от краткосрочна корекция и устойчив дългосрочен растеж в сегмента на натуралните ароматни и биохимични продукти. Етеричните масла се използват в козметичната, фармацевтичната и хранително-вкусовата промишленост, както и в производството на битова химия и продукти за ароматерапия, което прави този пазар чувствителен към промените в потребителското търсене и промишленото производство.

От януари до март 2026 г. производството на етерични масла в Русия възлиза на 199 157,4 килограма. Това отразява стабилното развитие на индустрия, фокусирана върху преработката на растителни материали и производството на продукти с висока добавена стойност и висок марж.

През март 2026 г. производството достигна 73 098,5 килограма. Въпреки спада от 12,0% спрямо февруари 2026 г., годишният ръст е 20,5% спрямо март 2025 г. Също така, в сравнение с януари 2026 г., когато обемът е бил 43 026,9 килограма, производството се е увеличило с 69,9%. Това показва значителна волатилност в месечната динамика, докато възходящата тенденция се запазва на годишна база.

Динамика на производството на етерични масла и характеристики на пазара.

Пазарът на етерични масла в Русия се характеризира със зависимостта си от сезонността на суровинната база, обема на преработка на растителни материали и търсенето от козметичната и фармацевтичната промишленост. Колебанията в производството през цялата година са типични за този сегмент, поради спецификата на циклите на снабдяване и преработка на суровини.

Етеричните масла се използват широко в следните индустрии:

- козметика и парфюмерия;
- фармацевтика и билкови лекарства;
- храни и ароматизанти;
- битова химия и перилни препарати;
- ароматерапия и уелнес продукти.

Общото производство за януари-март 2026 г., възлизащо на 199 157,4 килограма, потвърждава устойчивия интерес към натуралните съставки и развитието на сегмента на продуктите с висока добавена стойност.

Важна характеристика на пазара е нарастващото търсене на натурални и екологично чисти компоненти, което стимулира развитието на местното производство на етерични масла и намалява зависимостта от вносни доставки.

Регионална структура на производството и концентрация на индустрията.

Пазарът на етерични масла в Русия се характеризира с висока степен на регионална концентрация. От януари до март 2026 г. Централният федерален окръг е реализирал 153 414,0 килограма, което представлява 77% от общото производство на страната.

Тази концентрация се обяснява с наличието на специализирани преработвателни предприятия, научноизследователски и производствени центрове и добре развита инфраструктура за доставка на растителни суровини. Централният федерален окръг традиционно играе ключова роля в производството на високо преработени и технологично сложни продукти.

Към март 2026 г. структурата на производството по федерални окръзи е следната:

- Централен федерален окръг — 59 398,9 килограма;
- Сибирски федерален окръг — 8 968,6 килограма;
- Южен федерален окръг — 3 637,7 килограма.

Централният федерален окръг запазва абсолютното си лидерство, като представлява по-голямата част от производството и формира основата за по-нататъшно развитие на индустрията. Сибирският федерален окръг е на второ място благодарение на своята суровинна база и преработвателни мощности, докато Южният федерален окръг допълва пазарната структура с местни производители на продукти от етерични масла.

Пазарни тенденции и перспективи.

Руският пазар на етерични масла продължава да расте, воден от нарастващото търсене на натурални съставки, разрастването на козметичната и фармацевтичната индустрия и засиления интерес към уелнес продуктите.

Ключовите тенденции в индустрията включват:

- нарастващо търсене на натурални и екологични съставки;
- разширяване на местното производство на козметични суровини;
- развитие на преработката на растителни суровини;
- увеличаване на дела на продуктите с висока добавена стойност;
- укрепване на позициите на местните производители.

Въпреки краткосрочните колебания в обемите на производство, индустрията демонстрира стабилна положителна динамика в средносрочен план. Нарастващият интерес към натуралните съставки стимулира инвестициите в преработвателни мощности и разширяване на продуктовата гама. Производителите активно внедряват съвременни технологии за преработка на суровини, увеличавайки добива на готови продукти и подобрявайки тяхното качество. Това допринася за укрепване на конкурентоспособността на руския пазар на етерични масла и разширяване на експортния му потенциал.

Ключови пазарни констатации:

- производството през януари-март 2026 г. възлиза на 199 157,4 килограма;
- производството през март 2026 г. е 73 098,5 килограм;
- намалението спрямо февруари 2026 г. е 12,0%;
- ръстът спрямо март 2025 г. е 20,5%;
- ръстът спрямо януари 2026 г. е 69,9%;
- делът на Централния федерален окръг е 77%.

По този начин производството на етерични масла в Русия през март 2026 г. се характеризира с комбинация от краткосрочна корекция и стабилен годишен растеж, както и с висока концентрация на производство в Централния федерален окръг. Пазарът запазва потенциал за по-нататъшно развитие поради нарастващото търсене на натурални съставки и разширяването на преработвателните мощности.

<https://alto-group.ru/>

ЗАБЕЛЕЖИТЕЛНОСТИ И УНИКАЛНИ ОБЕКТИ В РУСИЯ

12 МЕСТА, КЪДЕТО ЩЕ ВИДИТЕ РАЗНООБРАЗИЕТО НА РУСИЯ

1. Дербент – Древна история.

Това е един от най-древните градове в Русия. Тука се намира крепостта Нарин-Кала („слънчева“) от VI век – най-старата в Русия. А джамията Джума, построена през 734 г., е най-старата не само в Русия, но и в цялото постсъветско пространство.

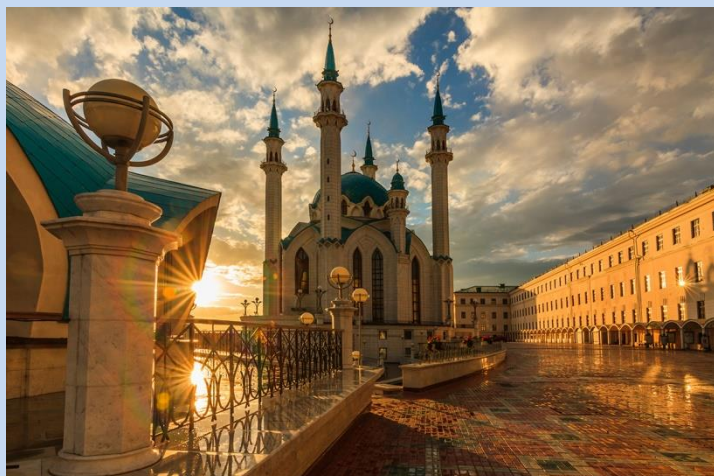
Самият Дербент е основан през VI век пр.н.е. Десетки народи са живели тук от векове: лезгини, даргинци, авари, кумици и много други. Градът е разположен на брега на Каспийско море и се смята за най-южния в Русия.

Vladimir Zapletin / Getty Images

2. Суздал – Златният пръстен.

В 1000-годишния Суздал можете да се потопите в атмосферата на Древна Рус, да се разходите из множество манастири, църкви и улици, осяани със старинни дървени къщи и ресторанти, предлагащи традиционна кухня, и да се насладите на фолклорни фестивали. Този град отдавна е туристическа Мека и един от символите на „Златния пръстен“ – маршрут през древни руски селища.

nantonov / Getty Images

3. Казан – кръстопът на култури.

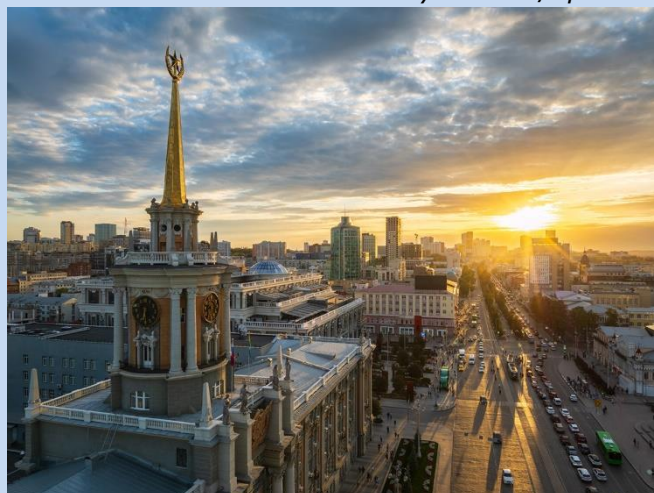
Това е столицата на Република Татарстан. Градът е смесица от култури, традиции и епохи. Тук живеят както руснаци, така и татари. В центъра на града, например, белокаменният Кремъл и джамията Кул Шариф са само на крачки един от друг. А наблизо, „наклонената“ кула Сююмбике и древната катедрала „Благовещение“ от 16-ти век стоят една до друга.

Anton Petrus / Getty Images

4. Екатеринбург – индустриалното сърце.

Този уралски град с над милион души започва своята история с железарски завод в центъра на града през 1723 г. По време на съветската епоха Екатеринбург се превръща в голям индустриален център. Тук е произведен легендарният танк Т-34, последван от кариерни екскаватори и парохидравлични преси. Този град на тежкото машиностроене става известен и като център на уралския рок и авангардната архитектура.

Dmitry Potashkin / Getty Images

5. Улан-Уде – сибирски будизъм.

В Улан-Уде се намира духовният център на будизма в Русия. В самия град можете да посетите автентични будистки храмове, а на около 35 км се намира Иволгинският дацан, където се съхранява нетленното тяло на Лама Итигелов. В Улан-Уде можете да се насладите на бурятски буузи и чебуреки, да се научите да танцувате йохор.

klug-photo / Getty Images

6. Якутск – екстремна география.

Якутск е най-големият град в света, построен върху вечни ледове. Всички сгради тук стоят на крачета, за да се предотврати топенето на земята под топлината на сградите, а фасадите са боядисани в ярки цветове, за да се ориентират хората в мразовитата мъгла.

В Якутск може да се посети подземната лаборатория на Института по вечна замръзналост или да се разгледат пещерите на „Царството на вечната замръзналост“. Дори през лятото, когато температурата достигне 30°C, ще трябва да носите топли дрехи!

Slava Lyufa / Getty Images

7. Езерото Байкал – величието на природата.

Езерото е най-старият, най-дълбокият и най-чистият резервоар на прясна вода на планетата. То е и най-дълбокото в света, достигайки дълбочина до 1,6 километра! Местните жители го смятат за свещено. Съдържа една пета от цялата прясна вода на Земята и е дом на стотици растения и животни, които не се срещат никъде другаде, включително байкалския тюлен

(единственият сладководен тюлен в света) и байкалската есетра. Живописна железопътна линия минава по южната част на езерото.

demerzel21 / Getty Images

8. Владивосток – „мост“ към Азия.

Владивосток често е наричан „руският Сан Франциско“ заради живописните си мостове, пресичащи заливите му. Най-известните са мостовете Золотой и Руски. Тук се намира и един от най-старите фарове - Токаревски. Той е разположен на остров, до който се стига по тесен изкуствен път.

Градът излъчва усещане за азиатско влияние с многобройните си цветни магазини и кафенета, сервиращи фо-бо и рамен.

Владивосток е крайната дестинация на Транссибирската железница.

RADIARE

Mik122 / Getty Images

9. Петропавловск-Камчатски – земята на вулканите.

Полуостров Камчатка се гордее с невероятна гъстота на „вулканично развитие“. Само си представете: има около 30 действащи вулкана и още 300 изгаснали.

Не е чудно, че този регион привлича туристи, които искат да видят „марсиански“ пейзажи.

Тук има и множество гейзери, които дори отопляват и осветяват цели селища!

10. Мурманск – вратата към Арктика

Най-големият град в света над Северния полярен кръг и едно от най-големите пристанища на Русия. Атомният ледоразбивач „Ленин“ е акостирал тук на постоянния си кей.

Мурманск е място, където можете да преживеете както полярната нощ, така и полярния ден, а през зимата и пролетта можете да станете свидетели на истинското Северно сияние.

Pro-syanov / Getty Images

Alex Travel / Getty Images

11. Санкт Петербург е столицата на Руската империя

До 1917 г. Санкт Петербург е бил столица, и за това напомнят огромното разнообразие от величествена архитектура: луксозни дворци и имения, крайбрежни алеи в стар европейски стил, легендарни театри и музеи.

Летният Санкт Петербург е особено привлекателен с белите си нощи и подвижните мостове и за това го наричат „Венеция на Севера“.

12. Москва е метрополис с история.

Средновековният Кремъл, небостъргачите на Москва-Сити, тихите алеи на Арбат, роботите-куриери и най-красивото метро в света. Москва е най-големият руски метрополис, където историческата памет се слива с движението напред.

Vladislav Zolotov / Getty Images

<https://ru.gw2ru.com/>